

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121262107
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:6121262107.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu v právnej veci žalobcu MINIHOTOVOST, SE so sídlom Břeclav, Náměstí T. G. Masaryka 2392/17, Česká republika, IČO: 043 55 211, právne zastúpeného advokátkou Mgr. Zuzanou Bírovou, so sídlom D., proti žalovanému A. W., nar. XX.X.XXXX, bytom K., C. XXXXX/X, zastúpenému splnomocneným zástupcom Občianske združenie OSPO Martin, so sídlom Martin, J. Š. Šikuru 4850/1, IČO: 52 354 237, o zaplatenie 350 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 18Csp/18/2021-101 zo dňa 6. októbra 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku a vo výrokoch o náhrade trov prvoinštančného konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o zastavení konania o zaplatenie sumy 325 eur.

Strany **n e m a j ú** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 145 ods. 2 CSP na základe čiastočného späťvzatia žaloby zastavil konanie o zaplatenie sumy 325 eur a vo zvyšku vo veci samej žalobu zamietol. Primárne posúdil otázku (svojej) právomoci, keďže žalobca má sídlo v inom členskom štáte. Dospel k záveru, že právomoc tuzemského súdu prejednať predmetný spor je s poukazom na čl. 17 ods. 1 a čl. 18 ods. 2 Nariadenia č. 1215/2012 daná, nakoľko žalovaným subjektom je spotrebiteľ, ktorý má bydlisko na území SR.

2. Následne sa okresný súd zaoberal otázkou určenia rozhodného práva. Z uzatvorenej zmluvy o úvere bolo pritom zrejmé, že medzi zmluvnými stranami došlo k voľbe rozhodného práva, pretože ju uzatvorili v zmysle ustanovení zákonov č. 89/2012 Sb. a č. 257/2016 Sb.; t.j. právnych predpisov Českej republiky. Podľa názoru okresného súdu však takáto voľba práva zbavuje žalovaného ako spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytuje slovenský právny poriadok, ktorý by bol v zmysle čl. 6 ods. 1 Nariadenia č. 593/2008 (Rím I) rozhodným. Z tohto dôvodu pri rozhodovaní súdnej veci aplikoval právny poriadok Slovenskej republiky - presne označené (citované) právne normy spotrebiteľského práva upraveného predovšetkým v zákone č. 129/2010 Z.z. a v Občianskom zákonníku.

3. Okresný súd zdôraznil, že v súdnej veci ide o spotrebiteľský právny vzťah, v rámci ktorého žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky v sume 350 eur. Nebolo ale preukázané povolenie žalobcu na poskytovanie spotrebiteľských úverov na území Slovenskej republiky, čo vyplýva i z upozornenia NBS zo dňa 9.8.2018. Nedostatok tejto podmienky zákon sankcionuje neplatnosťou spotrebiteľskej zmluvy (§ 11 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z.z.).

4. Následne okresný súd vyhodnotil vzťah medzi stranami ako vzťah z bezdôvodného obohatenia, v ktorého rámci podľa § 457 Obč. zák. ak je zmluva neplatná, každý z účastníkov je povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Zároveň však okresný súd v súlade s § 54a Obč. zák. skúmal, či žalobca môže predmetný nárok vymáhať, t.j. či uplatnený nárok nie je premlčaný. V konkrétnostiach prejednávaneho prípadu - žalobca poskytol na základe neplatnej zmluvy plnenie žalovanému dňa 16.2.2018, ktorým dňom vzniklo i bezdôvodné obohatenie, ale žaloba bola podaná až dňa 24.2.2021 - uzavrel, že žalobca podal žalobu po uplynutí objektívnej (trojročnej) premlčacej lehoty. Z daného titulu (zostávajúci meritórny) nárok nemožno vymáhať.

5. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalovanému priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %. Konštatoval, že žalovaný mal plný úspech vo veci; bol úspešný tak v časti, v ktorej vzal žalobca žalobu späť, ako aj vo zvyšnej časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Poukazoval na to, že je subjektom registrovaným v Českej republike a vykonáva svoju činnosť na základe riadneho povolenia Českej národnej banky. Právo spotrebiteľských úverov je pritom v Európskej únii plne harmonizované príslušnou Smernicou, a preto platí rovnako na území Českej, ako aj Slovenskej republiky. Aplikácia českého práva tak nemôže byť pre spotrebiteľa menej výhodná. Odvolateľ sa domnieval, že okresný súd rezignoval na predmetnú harmonizáciu, vyhol sa skúmaniu výhodnosti a aplikáciu slovenského právneho poriadku na základe právneho predpisu z oblasti medzinárodného práva súkromného (Nariadenie Rím I) založil na inštitúte práva verejného (otázka povolenia poskytovania spotrebiteľského úveru).

7. Žalobca ďalej uviedol, že v zmysle nariadenia Rím I sa použije právo krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa (v tomto prípade slovenské právo) iba v prípade, ak veriteľ vykonáva svoju činnosť v danej krajine (čo v súdnej veci splnené nie je) alebo svoju činnosť smeruje (aj) na túto krajinu. Nakoľko sa ale zmluvné strany dohodli na voľbe českého práva, považoval žalobca posudzovanie otázky smerovania jeho činnosti na krajinu obvyklého pobytu spotrebiteľa za irelevantnú. Odvolateľ tvrdil, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný z dôvodu nevysporiadania sa s prípadnou nevýhodnosťou českého práva týkajúceho sa spotrebiteľských úverov. Rovnako ho považoval aj „za neprípustne prekvapivé rozhodnutie“, keď okresný súd „prišiel“ k záveru o nepreukázaní prenechania peňažných prostriedkov žalovanému z vlastnej iniciatívy a nedal možnosť žalobcovi sa k tomu vyjadriť.

8. Žalovaný zostal v odvolacom konaní nečinný.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu rozsudok okresného súdu zostal nedotknutý v odvolaní nenapadnutom výroku o čiastočnom zastavení konania a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v preskúmvanej meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

10. Žalobca síce v úvode odvolania uvádza, že ho podáva proti rozsudku okresného súdu v celom rozsahu, ale z obsahu odvolania (§ 124 ods. 1 CSP), ktoré hľadisko je určujúce, je zrejmé, že výrok o zastavení konania o zaplatenie sumy 325 eur nenapáda. Pokiaľ by aj odvolací súd striktno formálne (skôr až formalisticky) rešpektoval „široké“ vymedzenie rozsahu odvolania, muselo by byť odvolanie v dotknutej časti odmietnuté (vecne by rozsudok okresného súdu v tejto časti nebol - taktiež - preskúmvaný), lebo vo vzťahu k nej nie je žalovaný subjektívne oprávnený podať odvolanie, keďže tento výrok vyznieva v jeho prospech, resp. je obligatónym dôsledkom jeho výslovne prejaveneho dispozitívneho úkonu (§ 359 v spojení s § 386 písm. b/ CSP).

11. Neobstojí odvolacia námietka o tvrdení „nepripustnej prekvapivosti“ napadnutého rozhodnutia, ktorej základom má byť nesprávny záver okresného súdu o nepreukázaní prenechania peňažných prostriedkov žalovanému. Z obsahu preskúmvaného rozsudku je totiž zrejmé, že takýto čiastkový záver okresný súd vôbec nevyslovil; naopak, jednoznačne konštatoval, že žalobca žalovanému poskytol peňažné prostriedky v sume 350 eur (veta prvá bodu 35. odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

12. Samotný odvolateľ - a to aj pri prehladaní formulácie „...akýmkoľvek spôsobom smeruje svoju podnikateľskú činnosť“ - pripúšťa vo všeobecnosti komplikovanosť posúdenia podmienky čl.6 ods. 1 písm. b/ Nariadenia č. 593/2008. Zo skutočností známych odvolaciemu súdu z jeho činnosti (§ 186 ods. 1 CSP), vrátane faktického pokračovania žalobcu v činnosti obchodnej spoločnosti MINIHOTOVOSTĚ, a.s., so sídlom Bratislava, Pribinova 25 (IČO: 35 852 453), ktorá zanikla v dôsledku cezhraničného

zlúčenia práve so žalobcom, je nepochybné, že žalobca smeruje svoju podnikateľskú činnosť (aj) na Slovenskú republiku. Potvrdením uvedeného smerovania podnikateľskej činnosti žalobcu je okrem iného napokon tiež značné množstvo ním iniciovaných súdnych sporov voči spotrebiteľom - osobám, pre ktoré je Slovenská republika krajinou ich obvyklého pobytu.

13. Odvolateľ nespochybuje podstatu výkladu čl. 6 ods. 2 Nariadenia č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky okresným súdom, podľa ktorého aj v prípade, keď by medzi zmluvnými stranami došlo k voľbe rozhodného práva, sa na ňu neprihliada a použije sa právo rozhodné v zmysle čl. 6 ods. 1 daného nariadenia, ak takáto voľba zbavuje spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytuje jeho tuzemský právny poriadok (právny poriadok krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa) Žalobca namieta „len“ bližšie nevymedzené nevýhodnosti českého práva pre žalovaného spotrebiteľa.

14. Okresný súd však citáciou dotknutých zákonných noriem (body 19. až 34. odôvodnenia rozsudku okresného súdu; z nich predovšetkým body 20., 21., 26., či 34.) a taktiež ich následnou aplikáciou na jednotlivosti prejednávaneho prípadu pomerne jasne zadefinoval tú ochranu spotrebiteľa, ktorú považuje nielen za určujúcu, ale aj za takú, pri ktorej by voľba právneho poriadku ČR zbavovala spotrebiteľa zvýšenej, resp. výhodnejšej ochrany. Odvolateľ ani netvrdí (nie to ešte konkrétne označuje), že by identickú ochranu spotrebiteľovi poskytovali aj právne normy účinné v Českej republike, „iba“ značne všeobecne poukazuje na harmonizáciu práva spotrebiteľských úverov „Smernicou“. Spotrebiteľská ochrana je však širším právny inštitútom, ako vyplýva len zo skutočne výrazne harmonizovaného práva spotrebiteľských úverov. Bez ohľadu na spomínanú absenciu konkrétnej (proti)argumentácie žalobcu krajský súd upriamuje pozornosť napríklad práve na súvislosti zohľadňovania premlčania nároku.

15. Obdobne žalobca nespochybuje východiskový záver okresného súdu o tom, že nebolo preukázané jeho povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov na území Slovenskej republiky. Do určitej miery až tendenčne v tejto spojitosti poukazuje na okolnosť, že udelenie predmetného súhlasu je otázkou práva verejného a v súdenom spore sa má vychádzať len z noriem súkromného práva. Zo znenia § 20 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. je totiž zrejme, že dotknutá podmienka je výslovnou súčasťou práve súkromného práva. Nie zanedbateľnú účelovosť dotknutej odvolacej argumentácie potvrdzuje i to, že vo vzťahu k povoleniu Národnej banky Slovenska by podľa odvolateľa malo ísť o neakceptovateľné zohľadňovanie noriem verejného práva, súčasne však on sám akcentuje udelenie licencie/povolenia Českou národní bankou, ktoré je rovnako výsledkom aplikácie verejného práva.

16. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v preskúmvanej meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny. Len pre úplnosť dopĺňa, že bezprostrednú aplikáciu jednotlivých zákonných ustanovení na konkrétnosti súdnej veci, vrátane rozhodujúcich časových údajov, odvolateľ vôbec nenamietal.

17. Žalobca síce odvolaním napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, ale vo vzťahu k výroku o trovách prvoinštančného konania nevyhradil žiadnu konkrétnu námietku. Nadväzne, potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý (ako i nevykonávanie odvolacieho prieskumu v zastavujúcej časti - bližšie bod 10. tohto odôvodnenia), zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že strany nemajú nárok na ich náhradu. Odvolateľ - žalobca nebol v odvolacom konaní (vôbec) úspešný, preto mu nevzniká nárok na náhradu jeho trov. Naproti tomu žalovaný bol úspešný aj v odvolacom štádiu konania, ale z obsahu spisu v súvislosti s odvolacím prieskumom na jeho strane vznik žiadnych trov nevyplýva - § 251 CSP. Takéto „jednoetapové“ rozhodnutie o náhrade trov konania (súčasne o samotnom nároku ako i o jeho výške) zodpovedá východiskám a záverom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 72/2018).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.